

ECHOSIERRA HUND:s
Djurägarguide
för föräldrar

Sofia Sundvall

Trick Hunds Instruktor (CTDI) och
Klickercoach

©copyright sofia sundvall 2023

Inledning

Att skaffa husdjur är många gånger en glädje och vi mår bra av att vara med och ta hand om djur. Men för att djuren inte ska fara illa av vår vård och omsorg kommer här en guide för dig som vill skaffa ett djur och lära dina barn hur man tar hand om dem.

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Föregå med gott exempel	4
Läs på om det valda djuret.....	4
Säkerställ tillgång till veterinärvård.....	4
Följ djurskyddslagstiftningen men höj gärna ribban	5
Prata om förhållningssätt, hantering och träning.....	5
Gör det roligt	5
Kommunicera med djuret på ett vänligt sätt.....	5
Läs på om hälsa och sjukdom	6
Träning och tävling ska vara lika roligt för alla inblandade	6
Vi tar hand om våra djur även när de är sjuka.....	6
Djur knyter ann	7
Slutord.....	8

Föregå med gott exempel

Barn gör inte som vi säger, barn gör som vi gör. Vill du lära barn att vara ansvarsfulla och bli omhändertagande och empatiska vuxna så behöver vi visa hur man gör det – man gör det alla dagar oavsett väder, ork, annat som lockar eller hur vi känner oss den dagen. Omsorg och omvårdnad ska gå före. Sen kan vi göra annat. Att också prata fint om djuren, att visa glädje över de små stunderna vi har med djuren där vi kan mysa och gosa, är lika viktigt som själva utförandet av att ge mat och vatten. Djur kräver mer än bara att få sina basala behov av mat, vatten och skydd mot väder och vind tillgodosedda. Sällskap, vänlig hantering och positiv kontakt med människor är lika viktigt! Om du själv inte tycker om djur, men barnen tjarar, fundera ett varv till om det är värt att skaffa djur just nu? Hur gamla är barnen och vilket eget ansvar kan de ta? DU som vuxen är alltid ansvarig och ska se till att djuret får samtliga behov tillgodosedda oavsett barnets intresse. Men äldre barn, tonåringar, kan ta större ansvar.

Läs på om det valda djuret

Bestäm er för vilket djur ni vill skaffa och varför. Läs på om vad det djuret har för behov och naturliga beteenden. Det inkluderar att förstå djurets basala behov av rätt kost (fel kost kan leda till sjukdom och lidande), motion, aktivering, behov av sällskap (krävs en djurvän eller kan djuret klara sig med människan som social kontakt, läs på vad lagen säger!), hantering och veterinärvård. Säkerställ att ni kan tillgodose så mycket av djurets naturliga beteenden som möjligt och följ de fem friheterna för djurvälstånd: Frihet från sjukdom och skada, Frihet från obehag och smärta, Frihet från hunger och törst, Frihet att utveckla normala beteendemönster och Frihet från rädsla och lidande. Ju mer du kan om djurets normala beteenden desto snabbare kan du uppmärksamma tecken på sjukdom.

Säkerställ tillgång till veterinärvård

Vilken typ av veterinärvård är vanligast för det djuret? Vad kostar det? Hur nära har ni till en veterinärstation? Kopplat till detta är så klart försäkringsfrågan. Veterinärvård kan vara olika dyrt beroende på djursort men en bra försäkring är ofta en stor hjälp om/när oturen är framme. Jämför och försäkra i tid, vänta inte tills ni fått hem djuret utan försäkra vid köpet. Risken är att det blir en sån där “vi gör det sen” fråga som rinner ut i sanden. Djur har rätt till sjukvård, även smådjur, till en rimlig gräns. Försätt dig inte i en situation där du står i beslutet av tvingas avliva djuret trots tillgång till vård pga ekonomisk situation.

Följ djurskyddslagstiftningen men höj gärna ribban

Du som djurägare har en skyldighet att känna till vad som står i djurskyddslagstiftningen. Den finns idag lättillgänglig på nätet. Du behöver ha koll på t ex storlekar för inhägnader eller burar, tillgång till sällskap, förvaringsregler under transport och vid träning/tävling osv. Tänk på att djurskyddslagstiftningen endast är en minimigräns – djuren mår ofta mycket bättre av mer generösa tolkningar. Ju bättre djurets välfärd är desto mindre risk för skador och sjukdomar.

Prata om förhållningssätt, hantering och träning

Olika träningsmetoder handlar inte om olika åsikter. Det handlar om olika ställningstaganden till djurvälfärd och etik. Vilken träningsfilosofi har ni i familjen? Är ni överens? Om ni är flera som är involverade i djurets hantering och träning behöver ni ha ett likartat förhållningssätt. Läs gärna på, gå kurs, lär av andra djurägare. Belöningsbaserad djurträning är inte EN träningsmetod – det är ett förhållningssätt med Minsta Möjliga Skada som huvudregel, där vi jobbar med djuret genom belöningar och inte emot genom korrigeringar. Metoderna för att lära djuret saker utgår ifrån att belöna rätt beteende; avleda, omdirigera eller avbryta/pausa när det blir fel. Att sätta upp regler är viktigt men att upprätthålla dem behöver inte göras med bestraffningar och det är en mycket viktig kunskap att ha. Läs böcker om djurträning, prata med uppfödare och djurägare.

Djurträning ska inte förlita sig på redskap och tillbehör. Det viktigaste redskapet vi har är oss själva, vår vänliga kommunikation och att djuret har fått förtroende för oss, att det litar på att vi inte utsätter det för situationer det inte klarar av.

Gör det roligt

Det vardagliga omsorgsarbetet kan kännas tråkigt eller rutinmässigt men gör det till en rolig situation. Samtidigt som ni byter vatten eller gör rent åt djuret kan ni observera och undersöka vad ni ser djuret göra – varför gör den så? När vi gjorde så då reagerade den så? Såg du att den ändrade öronens position? Vad betyder det? Bli egna etologstudenter! Gör barnet intresserad av att försöka förstå och kommunicera med djuret på ett vänligt sätt.

Kommunicera med djuret på ett vänligt sätt

Ju mer Ni studerar och observera djuret desto mer lär ni er att se hur just erat djur reagerar och beter sig i olika situationer. Lagg tid på att undersöka och kommunicera med djuret utifrån vad ni har upptäckt när ni observerat det.

Läs på om hälsa och sjukdom

Det är mycket viktigt att spendera tillräckligt mycket tid med sitt djur varje dag för att kunna uppfatta om djuret är skadat eller sjukt. Alla beteendeförändringar som kommer plötsligt eller smygande bör noteras och undersökas. Kan det bero på att djuret mår dåligt, fysiskt eller psykiskt? Läs på om djurets hälsa och vilka sjukdomar som är vanliga och ovanliga. Kontakta hellre veterinär en gång för mycket än för lite. Idag finns veterinär via appar som ofta kan ge en första konsultation innan ni behöver åka in. Ofta billigare eller gratis via försäkringen!

Träning och tävling ska vara lika roligt för alla inblandade

Det kan vara roligt att tävla med våra djur, för en del är det glädjen med att ha dem. Men träning och tävling ska vara lika roligt för alla inblandade. Ibland får vi en individ som inte passar våra behov. Då behöver vi antingen anpassa oss själva efter djur eller göra det bästa för djuret vilket kan vara att få byta hem.

Vi tar hand om våra djur även när de är sjuka

Att vi inte kan rida på hästen just nu eller träna agility med vår hund för att djuret är skadat eller sjukt fråntar oss inte ansvaret att ge dem omsorg. En häst som blir halt i ett halvår förtjänar fortfarande vår kärlek och omsorg, att bli borstad, kliad och bara umgås är lika viktigt – om inte mer viktigt – när djuret inte mår bra. Att bli lämnad ensam pga tillfällig eller kronisk funktionsnedsättning är dödligt i naturen. Alltså kommer en övergivenhetsrädsla att finnas hos djuret. Det är mycket viktigt att lära barn att vi umgås med och ger omsorg även om vi inte kan träna inför en tävling eller gå en kurs vi hade planerat. Att bli arg och besviken över att våra planer har ändrats är okej. Men inte att rikta den ilskan mot djuret och då strunta i att besöka det eller ge omsorg.

Djur knyter ann

Djur är inga vandringspokaler – djur knyter an till oss som djurägare och att byta hem flera gånger är ofta traumatiskt för djuren. Därför är det ett åtagande man gör som djurägare över tid, oavsett eget intresse för stunden. Livet kan innebära olika faser och ibland kanske inte djuret kan komma i första hand men då är det viktigt att vi ger djuret ett minimum av omsorg och sällskap trots våra förändrade livsförhållanden. Det finns situationer där det är bäst för djuret att byta hem men det ska inte vara ett förstahandsval. Vi människor måste kunna ta ansvar för val vi gör och åtaganden vi tagit på oss över tid. Allting är inte alltid lika roligt men det är inte något vi kan ta ut på våra djur – de är aldrig orsaken till eller ska bestraffas för våra egna inre processer. Har du verkligen ledsnat på djuret? Då skapade du troligtvis aldrig någon relation till det. Att vi kan tycka saker är jobbigt i perioder är en sak men de allra flesta djurägare får så starka relationer till sina djur att man är villig att gå mycket långt för att anpassa sitt eget liv för att djuren ska ha det bra – trots att vi själva just nu inte mår jättebra. Det är att ta ansvar.

Slutord

Att ta in ett husdjur i sitt liv ska vara glädjande och relationsskapande. Husdjur kan kommunicera med oss människor på ett sätt som de flesta finner lugnande. En del människor föredrar att umgås med djur framför människor eftersom djur inte har förmågan att ljuga. Djur känner också av hur vi mår utan att vi behöver berätta om det. Det kan kännas bra för den som har svårt att sätta ord på sina känslor och ändå får stöd.

Vi människor behöver dock vara ödmjuka inför fakta: Djuren får det bara så bra som vi tillåter dem att ha det. Det gäller både den fysiska miljön men också relationen till oss. Olika husdjur har olika stort behov av social kontakt men alla djur, oavsett art, har rätt till vänlig och trygg kommunikation fri från hot, våld, skrämning eller obehag.

Ju bättre förberedd du är inför ditt djurköp desto mindre överraskningar kommer du att möta och du kommer också kunna vara förberedd på vilka alternativ du har om livet förändras. För det kan det göra för oss alla men djuren påverkas lika mycket av livsförändringar som vad vi vuxna och våra barn gör.

Nu är du redo att börja leta din nästa bästa vän. Frågan om adoption eller köp via seriösa uppfödare går jag inte mer in på här eftersom det finns fördelar och nackdelar med båda alternativen. Det viktiga är att inte stödja oseriösa/kriminella människor som skor sig på djurens lidande. Ta redan på varifrån djuret kommer, be att få träffa föräldradjuret, köp inte djur ute på någon parkering eller i skumma butiker som inte är avsedda att förmedla djur. Kolla upp organisationen om du avser gå via en sådan, ta referenser. Alltid.

Lycka till!

Sofia Sundvall

Klickercoach och Trick Hunds Instruktör